

Lavere moms for kunstneres førstegangssalg

Beskrivelse

Førstegangssalg af kunstneres værker er helt momsfritaget, hvis det samlede salg hverken i det løbende eller i det foregående kalenderår overstiger 300.000 kr. Dermed er det heller ikke muligt at fradrage momsen på indkøb. Hvis salget overstiger 300.000 kr., skal der ske en momsregistrering, så salget pålægges moms. Momsen for kunstneres førstegangssalg beregnes imidlertid fra et reduceret momsgrundlag på 20 pct. af salgssummen. Samtidig gives der fuldt fradrag for købsmoms, så fradraget hos køberen påvirkes ikke af nedsættelsen af momsgrundlaget.

Som udgangspunkt pålægges der 25 pct. moms på alle varer og ydelser, der leveres mod vederlag. Desuden er den generelle grænse for momsregistrering en omsætning på 50.000 kr. om året. Ordningen er således en begunstigende afvigelse, som udgør erhvervsstøtte.

Regler

Ifølge momslovens § 48, stk. 2, nr. 2 skal en kunstner (eller dennes arvinger) ved førstegangssalg af kunstnerens egne kunstgenstande ikke momsregistreres og betale moms, såfremt salget hverken i det løbende eller i det foregående kalenderår overstiger 300.000 kr.

Ifølge momslovens § 30, stk. 4, kan en kunstner (eller dennes arvinger) ved førstegangssalg af kunstnerens egne kunstgenstande berigtige afgiftsgrundlaget til 20 pct.

Provenuberegningen

Udgangspunktet for beregningen er et skøn over kunstneres momsfrie salg. Det momsfrie salg skønnes på baggrund af rapporten *Billedkunstens økonomiske rum*, Trine Bille Hansen m.fl., CBS (2018), idet det vurderes, at kunstneres salg af egne værker først og fremmest omfatter salg af billedkunst (inklusive fx skulpturer). Det momsfrie salg er fremskrevet med udviklingen i de momspligtige indtægter i branchen *477840 kunsthandel og gallerivirksomhed*. Efter 2021 fremskrives det momsfrie salg med udviklingen i BNP. Skønnet for det momsfrie salg er behæftet med væsentlig usikkerhed.

Det er beregningsteknisk lagt til grund, at kunstneres momspligtige indkøbs andel af omsætningen udgør 55 pct. (svarende til det, der gjorde sig gældende i branchen for *kunsthandel og gallerivirksomhed* i 2021). På baggrund af *Billedkunstens Økonomiske Rum* er det lagt til grund for beregningen, at 13 pct. af kunstneres salg går til momspligtige virksomheder.

Samlet skønnes skatteudgiften for forhøjet registreringsgrænse og nedsat grundlag på kunstneres førstegangssalg at udgøre 60 mio. kr. i 2030 (2023-niveau) opgjort ved den umiddelbare virkning, jf. tabel x.1. Heraf vedrører den ene halvdel førstegangssalg under 300.000 kr. og den anden halvdel vedrører det reducerede grundlag.

Tilbageløb og adfærd

For de private forbrugere anvendes en tilbageløbssats på 21 pct. For udlændinge, der køber kunst i Danmark, er det forudsat, at disse køb bliver foretaget med dansk moms (dvs. udgør turismeeeksport). Her anvendes en tilbageløbssats på 0 pct. For momspligtige virksomheder, der køber kunst, medfører registreringsgrænsen på 300.000 kr. højere priser på kunstkøbet, idet det forudsættes, at indeklemmt moms hos kunstnerne er overvæltet i prisen på kunst, og at de momspligtige virksomheder ville kunne få fradrag for moms uden ordningen. Det forudsættes, at de højere priser på kunst bliver overvæltet i virksomhedernes momspligtige priser, hvilket forventes at medføre et tilbageløb på 1,25 pct.

Adfærdsberegningerne er lavet ud fra en afskaffelse af ordningen. Ved adfærdsberegningerne er der ikke indregnet afledt provenuvirkning fra efterspørgselsreaktion hos private forbrugere. Dette afspej-

ler, at en nedgang i kunstkøbet alt andet lige frigiver midler hos forbrugerne til en tilsvarende forøgelse af andet forbrug. Det er lagt til grund, at når kunstneres førstegangssalg er omfattet af almindelig moms, vil der være samme skatte- og afgiftsindhold ved udgifter til kunstkøb som ved andet forbrug. Ved beregningen af afledt provenu er der således kun indregnet en efterspørgselsvirkning for udenlandske forbrugere. Det afspejler, at der for udenlandske forbrugere kun er dansk skatte- og afgiftsindhold forbundet med nedgangen i kunstkøb i Danmark. Andelen af skatteudgiften, som vedrører udlændinges køb af kunst i Danmark, er skønnet til 20 pct. Der er beregningsteknisk forudsat en priselasticitet på 1 for udenlandske forbrugere.

Der er forudsat en arbejdsudbudsvirkning på 4 pct. for den del af provenuet, der vedrører danske forbrugere og virksomheder. Det svarer til en forudsætning om, at forbruget har omtrent samme fordelingsprofil som arbejdsmarkedsbidraget.

Ovenstående forudsætninger resulterer samlet i et tilbageløb på 18 pct. og en selvfinansieringsgrad på 10 pct. Selvfinansieringsgraden kan opdeles i et bidrag fra arbejdsudbud på 2,5 pct og et bidrag på 7,5 pct., som stammer fra, at udlændinge substituerer forbrug af dansk kunst med forbrug i hjemlandet.

Skatteudgiften skønnes til 45 mio. kr. opgjort efter tilbageløb og adfærd i 2030 (2023-niveau), jf. tabel 1.

Tabel 1 Provenuvirkning af lavere moms for kunstneres førstegangssalg, 2030			
beskrivelse	formel	resultat	enhed
Oplysninger			
Salg under 300.000 kr.			
[1]	Omsætning	370	Mio. kr.
[2]	Andel solgt til momspligtige virksomheder	13	Pct.
[3]	Omsætning (private og momsfrie)	$[1] * (1 - [2])$	Mio. kr.
[4]	Momspligtige indkøb – andel af omsætningen	55	Pct.
[5]	Input med moms (Ekskl. moms)	$[1] * [4]$	Mio. kr.
[6]	Momsgrundlag	$[3] - [5]$	Mio. kr.
[7]	Umiddelbart provenu (skatteudgift)	$[6] * 0,25$	Mio. kr.
Salg over 300.000 kr.			
[8]	Omsætning	165	Mio. kr.
[9]	Andel solgt til momspligtige virksomheder	13	Pct.
[10]	Omsætning (private og momsfrie)	$[8] * (1 - [9])$	Mio. kr.
[11]	Pligtigt grundlag for salgsmoms	$[10] * 0,2$	Mio. kr.
[12]	Fritaget grundlag for salgsmoms	$[10] - [11]$	Mio. kr.
[13]	Umiddelbart provenu (skatteudgift)	$[12] * 0,25$	Mio. kr.
Umiddelbart mindreprovenu			
[14]	Umiddelbart mindreprovenu 2030 (2023-niveau)	$= [7] + [13]$	Mio. kr.
Mindreprovenu efter tilbageløb			
[15]	Tilbageløb	18	Pct

[16]	Mindreprovenu efter tilbageløb 2030	= $[14]*(1-[15])$	50	Mio. kr.
Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd				
[17]	Selvfinansieringsgrad		10	Pct.
[18]	Mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd 2030	= $[16]*(1-[17])$	45	Mio. kr.

Anm.: Provenuskønnene i tabellen er opgjort i 2023-niveau og afrundet til nærmeste 5 mio. kr.

Arbejdsudbud

Ordningen skønnes at have en beskedent positiv virkning på arbejdsudbuddet.

Samfundsøkonomi

For private forbrugere betyder både momsfrigtagelsen og det reducerede momsgrundlag, at prisen på kunst er reduceret set i forhold til en situation med almindelige moms, hvilket umiddelbart giver anledning til en forvriddning i forbruget af kunst. For (momspligtige) virksomheder, der køber kunst, medfører ordningen højere priser på kunst set i forhold til en situation med almindelige moms, hvilket ligeledes giver anledning til en forvriddning i virksomhedernes forbrug af kunst. Samlet set skønnes ordningen at medføre et samfundsøkonomisk tab på 15 mio. kr.

Beregning af den samfundsøkonomiske virkning

Tabel x.2 opgør den samfundsøkonomiske virkning ud fra en sammenligning mellem en afskaffelse af ordningen og en lumpsum-skat, der har en tilsvarende virkning på borgernes velfærd. Beregningen af den samfundsøkonomiske virkning foretages dermed ud fra en afskaffelse af ordningen. En afskaffelse af momsfrigtagelsen og den reducerede sats vil reducere forvriddningen i forbruget af kunst (fsva. Både private forbrugere og virksomheder). Reduktionen i forvriddningen svarer til den dynamiske provenuvirkning fra forbrugsadfærd (efterspørgselseffekt) hos borgere og virksomheder, samt omstillingsgevinsten herved hos borgere og virksomheder.

For så vidt angår de udenlandske købere, vil en afskaffelse af ordningen medføre en virkning for de offentlige finanser, mens danske borgers velfærd ikke direkte påvirkes. Den samfundsøkonomiske virkning svarer i denne sammenhæng til virkningen på de offentlige finanser af, at udlændinge skal betale mere moms ved køb af kunst i Danmark. Herunder kan bemærkes, at der er en alternativ omkostning forbundet med ressourcer (dvs. produktionsinput), der medgår til frembringelsen af kunstværker. Ved en lavere efterspørgsel for kunst antages de derved frigjorte ressourcer at finde alternativ anvendelse.

Derudover indregnes en samfundsøkonomisk virkning fra arbejdsudbudsvirkningen (via substitutionseffekt, dvs. kompenseret arbejdsudbudsvirkning). For så vidt angår private husholdningers forbrug af kunst, vil en afskaffelse af ordningen medføre højere beskatning, hvor substitutionseffekten trækker i retning af mindre arbejdsudbud og dermed et samfundsøkonomisk tab. For så vidt angår virksomhedernes forbrug af kunst, vil en afskaffelse af ordningen indebære lavere beskatning, som overvælttes i virksomhedernes priser og derved medfører højere realløn, hvor substitutionseffekten trækker i retning af et højere arbejdsudbud og dermed en samfundsøkonomisk gevinst.

Samlet set skønnes en afskaffelse af ordningen at medføre en samfundsøkonomisk gevinst på 15 mio. kr. Det vil sige, at ordningen skønnes at indebære et samfundsøkonomisk tab på 15 mio. kr., jf. *tabel 2*.

Tabel 2. Provenuvirkning af lavere moms for kunstneres førstegangssalg 2030

Afskaffelse (faktorpriser)							
Mio. kr. (2023-niveau)	Lavere moms for kunstneres førstegangssalg			Lumpsum-skat eller -overførsel		Forskel	
	Staten	Borgere	Udlandet	Staten	Borgere	Staten	Borgere
	[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]=[1]-[4]	[7]=[2]-[5]
Umiddelbar virkning	60	-45	-15	40	-40	20	-5
Umiddelbar virkning inkl. moms ¹⁾	55	-40	-15	40	-40	20	-5
Tilbageløb	-10	0		-10	0	0	0
Adfærd ekskl. AU	-5	5		0	0	-5	5
Eksternalitet		Meritgode					
Arbejdsudbud	0	0		0	0	-5	0
I alt	45	-40		30	-40	10	0

Omregning til samfundsøkonomisk virkning ved ordningen (forbrugerpriser)			
Mio. kr. (2023-niveau)	Faktorpriser	Forbrugerpriser	Pr. støttekrone
	[8]=- ²⁾ [6]	[9]=[8]/(1-0,21)	[10]=[9]/[1]
Samfundsøkonomisk virkning	-10	-15	-0,34

Anm.: Ved arbejdet omkring fremtidens erhvervsstøtte er meritgoder defineret som goder, hvor det politisk vurderes, at produktionen og dermed den enkeltes eller samfundetsforbrug – bliver for lavt, hvis det overlades til markedet.

1) De virksomheder, der anvender registreringsgrænsen på 300.000 kr., har ikke fradrag for moms. Det er lagt til grund for beregningen, at den ikke fradragsberettigede moms overvælttes i priserne på kunst. Derudover antages det, at momspligtige virksomheder, der indkøber kunst, overvæltter denne moms i deres momspligtige priser. Ophæves særreglerne for kunstneres førstegangssalg, vil dette medføre et fald i de momspligtige priser, for virksomheder der indkøber kunst, hvilket resulterer i, at det umiddelbare provenu inkl. moms er lavere end det umiddelbare provenu.

2) Af beregningstekniske grunde er den samfundsøkonomiske virkning i søjle (6) opgjort for en afskaffelse af ordningen, mens søjle (8)-(10) viser den samfundsøkonomiske virkning ved at have ordningen. Derfor skifter fortegnet fra den øverste del af tabellen til den nederste del.

I tabellen kan afrundinger medføre, at tallene ikke summerer til totalen.

Kilde: Skatteministeriet